

Uchwała Nr 4200/II/82/2018
z dnia 18 kwietnia 2018 roku
II Składu Orzekającego Regionalnej Izby
Obrachunkowej w Katowicach

**w sprawie: opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Rajcza sprawozdaniu
z wykonania budżetu za 2017 rok.**

Na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561) w związku z art. 267 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.) - II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach:

Przewodnicząca: Bernadeta Dziedziak
Członkowie: Tadeusz Stawowczyk
 Piotr Wybraniec

uchwała, co następuje:

§ 1.

Wydaje się **pozytywną** opinię o przedłożonym przez **Wójta Gminy Rajcza** sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2017 rok – **z zastrzeżeniami** zawartymi w uzasadnieniu do niniejszej uchwały.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W dniu 3 kwietnia 2018 roku (data stempla pocztowego:28.03.2018 r.) do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Zespołu Zamiejscowego w Bielsku-Białej, wpłynęło sprawozdanie roczne z wykonania budżetu gminy, przedłożone przez Wójta Gminy Rajcza działającego na podstawie art. 267 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Sprawozdanie zostało przedstawione

Izbie z zachowaniem ustawowego terminu, tj. do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym.

II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach dokonał analizy przedłożonego sprawozdania i stwierdził, co następuje:

1. Budżet gminy na rok 2017 został uchwalony uchwałą Rady Gminy Rajcza Nr XXXII/176/2016 z dnia 29 grudnia 2016 roku. W przedłożonym sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2017 rok – nie występują rozbieżności w stosunku do danych zawartych w sprawozdaniach złożonych przez jednostkę samorządu terytorialnego na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1015) – stosowanego w oparciu o §22 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 109) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1773).

2. Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2017 rok – jest kompletne, gdyż zawiera informacje wymienione w art. 269 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, tj. w szczególności:

a) wykonane dochody i wydatki, które zostały przedstawione w szczególowości określonej jak w uchwale budżetowej i wyniosły:

- dochody **38.475.533,88 zł**, tj. **94,2%** planu,

- wydatki **40.437.590,78 zł**, tj. **94,7%** planu.

Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia do niskiego wykonania, albowiem na poziomie 1,3% planu, dochodów ze sprzedaży majątku, zaplanowanych do uzyskania w 2017 roku w wysokości 1.084.027 zł, a zrealizowanych w kwocie 14.482,64 zł. W przedłożonym sprawozdaniu wyjaśniono /s.6/, że przetargi były ogłaszane dwukrotnie, jednak nie było zainteresowanych kupnem. Skład przypomina, że słaba realizacja dochodów ze sprzedaży majątku występuje w jednostce już od dłuższego czasu. Skład w tym zakresie wnosił zastrzeżenia między innymi w uchwale Nr 4200/II/161/2017 z dnia 2 października 2017 roku, II Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach w sprawie opinii o przedłożonej informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze 2017 roku. Podobne nieprawidłowości miały również miejsce w latach wcześniejszych i Skład wnosił uwagi w uchwałach dotyczących opinii o przedłożonych przez Wójta Gminy sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2013 i 2015 rok.

Skład zwraca uwagę także na niskie wykonanie w stosunku do planu, dochodów z tytułu podatku od środków transportowych /67,5%/, oraz wpływów z różnych dochodów /21,5%/. W związku z tym, **Skład Orzekający przypomina o wymaganiach w zakresie realistycznego planowania dochodów w poszczególnych źródłach, a w tym szczególnie dochodów ze sprzedaży majątku.**

Wykonanie budżetu zamknęło się deficytem budżetowym w kwocie -1.962.056,90 zł, przy planowanym deficycie budżetowym w wysokości -1.877.987,61 zł. Planowany niższy poziom ujemnego wyniku budżetu – nie został osiągnięty.

Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia w zakresie wykonanego wyniku budżetu niezgodnie z podjętą przez organ stanowiący uchwałą budżetową Gminy Rajcza. Jak wynika z art. 212 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, to podejmowana przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego - uchwała budżetowa - określa kwotę planowanego deficytu albo planowanej nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego wraz ze źródłami pokrycia deficytu albo przeznaczeniem nadwyżki budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego decyduje o zaplanowaniu ujemnego wyniku wykonania budżetu – deficytu i źródłach jego pokrycia, a zawarty w uchwale budżetowej poziom deficytu jest granicznym limitem - co oznacza, że nie powinien zostać przekroczony podczas wykonywania budżetu. Inne działanie narusza wyłączną kompetencję organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, wynikającą z przepisu art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U z 2017 r. poz. 1875 z późn. zm.) w związku z art. 212 ust. 1 pkt 3 oraz 217 ust. 2 ww. ustawy o finansach publicznych. Z danych uzupełniających do kwartalnego sprawozdania Rb-NDS o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2017 wynika, że finansowanie wyższego deficytu nastąpiło z wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jednostki samorządu terytorialnego, wynikających z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych. W pozycji D.16 tego sprawozdania (kolumna wykonanie) wykazano niezaangażowane po stronie planu budżetu - wolne środki na rachunku budżetu Gminy z lat ubiegłych w kwocie 487.716,53 zł, z czego na sfinansowanie wyższego deficytu w stosunku do zaplanowanego, organ wykonawczy Gminy przeznaczył 84.069,29 zł. Nieprawidłową jest sytuacja, w której wykonano

deficyt budżetu, w wyższej kwocie aniżeli planowano, a o jego pokryciu zdecydował samodzielnie organ wykonawczy Gminy.

Został spełniony wymóg wynikający z art. 242 ust. 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki z zastrzeżeniem, że wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 3 tej ustawy, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym. Za rok 2017 została osiągnięta nadwyżka operacyjna w kwocie **2.412.088,56 zł**;

b) zawarto zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych /tj. środków unijnych i innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi/, dokonane w trakcie roku budżetowego;

c) przedstawiono stopień zaawansowania realizacji programów wieloletnich.

3. W przedłożonym sprawozdaniu zostały zawarte również inne dane liczbowe i informacje, które obrazują wykonanie budżetu w 2017 roku pod względem finansowym i rzeczowym. Skład zauważa, że wykazując kwoty umorzonych podatków nie wskazano kwoty umorzonych odsetek /s.3/. Ponadto w części opisowej dochodów w dziale 852 /s.9/ stwierdzono, że cyt.: „Są to przede wszystkim środki pochodzące z dotacji na zadania zlecone w Opiece Społecznej z przeznaczeniem na świadczenia wychowawcze, świadczenia rodzinne...”, podczas gdy te dotacje występują w dziale 855 Rodzina. Zauważono także, niezgodność planu wydatków z rozdziałów 85153 i 85154 wykazanych w tabeli z zał. nr 5 – „Dochody i wydatki związane z realizacją programu i profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii za rok 2017”, z wykazanymi w innej części sprawozdania /kolumna 5 tabeli „Wydatki budżetu gminy za 2017 r”, plan po zmianach/.

Skład nadmienia również, że kwota odsetek od rachunków bankowych i lokat terminowych w dziale 758, w rozdziale 75814 /s.8/ została wykazana w paragrafie 0920 /tabela „Sprawozdanie z realizacji budżetu gminy Rajcza za rok 2017” oraz w sprawozdaniu Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres sprawozdawczy od początku roku do dnia 31 grudnia 2017 roku/. W zakresie klasyfikowania dochodów osiągniętych z tytułu odsetek od zgromadzonych środków na rachunkach bankowych tut. Izba wypowiedziała się w piśmie z dnia 13 kwietnia

2016 roku (znak: WA-023/30/16; www.rio.katowice.bip.net.pl), w związku z tym proponuje się ewentualne rozważenie ujmowania w przyszłości wpływów z tego źródła w innej klasyfikacji budżetowej dochodów.

4. Ze sprawozdania Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji – wynika, że stan zobowiązań Gminy według tytułów dłużnych, na koniec 2017 roku wynosił **9.357.225,21 zł**, co stanowiło **24,3%** wykonanych dochodów.

5. Na koniec 2017 roku została zachowana relacja wynikająca z regulacji zawartej w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zgodnie z którą planowane obciążenia wynikające ze spłaty długu jednostki samorządu terytorialnego w stosunku do planowanych dochodów ogółem budżetu tej jednostki w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym /w okresie objętym wieloletnią prognozą finansową/ nie mogą być większe, niż dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań ustalony dla poszczególnych lat, co stanowi warunek konieczny do uchwalenia budżetu. **Relacja zawarta w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu wyników wykonania budżetu 2017 roku - ulega pogorszeniu. Skład Orzekający wnosi zastrzeżenia w zakresie spełnienia omawianej relacji przez Gminę. Spełnienie relacji wynikającej ze wskaźnika z art. 243 jest zagrożone, gdyż zgodnie z wieloletnią prognozą finansową, wskaźnik obsługi i spłaty zadłużenia zbliża się niebezpiecznie blisko do granicznego poziomu, a różnica do maksymalnego limitu wynosi zaledwie 0,07 p.p. w 2020 roku i 0,09 p.p. w 2021 roku.**

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, II Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach orzekł - jak w § 1 uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, wniesione w **terminie 14 dni** od dnia jej doręczenia.

PRZEWODNICZĄCA
II Składu Orzekającego
Członek Kolegium
Bernadeta Dziędziak